

Asia: VN/18125/2025

Ehdotus hallituksen esitykseksi taiteen perusopetuksesta annetun lainsäädännön uudistamiseksi

1 § Taiteen perusopetuksen tarkoitus ja tavoitteet

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Musiikkiopisto Juvenalia ry kiittää mahdollisuudesta lausua ehdotuksesta.

Nykyisessä lainsäädännössä oleva määre ”ensisijaisesti lapsille ja nuorille” kuvastaa erinomaisesti lain henkeä. Uuden lain pykälän perustelutekstissä tulisi ilmetä selkeämmin, että lasten ja nuorten ensisijaisuus tässä koulutusmuodossa on mahdollista huomioida. Mikäli oikea paikka tälle lain hengen täsmentämiselle ei ole ensimmäinen pykälä, ehdotamme tuon viestin vahvistamista ja sanoittamista jossain toisessa pykälässä esim. oppilaaksi ottaminen.

Nykyinen muotoilu, jossa taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille suunnattua, ei sulje pois opetuksen järjestämistä aikuisille.

Taiteen perusopetuksessa oppimäärän laajuus on merkittävä, jolloin on perusteltua, että käytettäviä resursseja kohdennetaan ensisijaisesti niille, joille koulutuksen tuomasta osaamisesta on eniten hyötyä. Lapsiin ja nuoriin kohdennetulla taiteen perusopetuksella on erityinen merkitys Suomen musiikkielämän tulevaisuuden kannalta kulttuurin kuluttajien, harrastajien ja kulttuurialan ammatilliseen ja korkeakoulutukseen hakeutuvien kouluttamisessa. Musiikin ammatillisen ja korkeakoulutuksen edellyttämä osaaminen rakentuu useimmiten lapsena alkaneen taiteen perusopetuksen pohjalle. Lasten ja nuorten pääsy taiteen perusopetukseen tukee konkreettisesti yhteiskuntamme yleistä tavoitetta korkeakoulutettujen määrän lisäämiseksi väestössä. Kannatamme lakiehdotuksen muotoilussa sitä, että taiteen perusopetuksen tavoitteellisuus ilmaistaan selkeästi ja että koulutuksen tavoitteena on maininta edistää mahdollisuuksia hakeutua eri taiteenalojen jatko-opintoihin.

3 § Opetussuunnitelma, oppimäärän mitoitus ja laajuus

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti

Opetussuunnitelman perusteita laadittaessa 50 opintopisteen laajuisen oppimäärän jakaminen selkeisiin osakokonaisuuksiin on tärkeää musiikin taiteen perusopetuksessa opintojen kestäessä vuosien ajan ja sisältäen eri osa-alueita. OPS-perusteiden tulee huomioida ennen oppimäärän suorittamista tapahtuvan mahdollisen opintopolun keskeytymisen vaikutukset koulutuksen järjestäjän saamaan rahoitukseen. Perusteissa tulee myös ilmaista selkeästi opintojen hyväksilukemisen käytännöt, osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen käytänteet suhteessa opintopisteisiin. Koulutuksen järjestäjää tulee ohjeistaa yksiselitteisesti ja selkeästi oppilaskohtaisen opintopistekertymän raportoinnin ja seurannan suhteen. Varhaisiän opinnot ovat äärimmäisen tärkeä osa opintoja; niiden asemointi suhteessa opintopistekertymään, raportointiin ja rahoitukseen tulee ohjeistaa selkeästi. Erityisen tavoitteellisten ja jopa ammattiopintoihin tähtäävien oppijoiden opintopolku tulee voida turvata niin, että koulutuksen järjestäjällä on tosiasiallinen mahdollisuus tarjota riittävä määrä opetusta ilman kohtuuttomia oppilasmaksuja. Täten ehdotamme, että oppilasta kohden tarvittaessa käytettävissä oleva valtionosuusrahoitteinen tuntimäärä voisi olla 1800 tuntia.

4 § Kunta koulutuksen järjestäjänä

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Perustelutekstiä tulee selventää niin, että siitä ilmi, että saatavuuden turvaamiseksi tai jopa lisäämiseksi toimintakykyiset yksityiset oppilaitokset voisivat jatkaa toimintaansa nykyiseen tapaan, ja heidän asemaansa saataisiin vahvistettua vaikeivät saisikaan ministeriön myöntämää järjestämislupaa.

5 § Koulutuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

7 § Koulutuksen järjestämislupa

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

8 § Koulutuksen järjestämisluvan muuttaminen ja peruuttaminen

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

9 § Koulutuksen järjestäminen ja muu toiminta

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

10 § Yhteistyö

Valitse sopivin

-

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Yhteistyö muiden yhteisöjen kanssa tukee eri koulutusasteiden välisiä koulutuspolkuja ja vahvistaa parhaimmillaan alueellista eri koulutusasteiden kouluttajien ja kulttuurielämän välistä ekosysteemiä. Koulutusasteiden välisessä yhteistyön toteutumisessa on huomioitava työehtosopimusten, opetussuunnitelmien ja opettajien kelpoisuuksien erot.

11 § Vastuutehtävä

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

12 § Valtion rahoitus

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Kannatamme ehdotettua rahoitusmallia kuitenkin niin, että seurannassa otetaan huomioon kysyntä ja vaille oppilaspaikkaa jääneiden oppilaitokseen hakevien määrä. Myös jatkuva valtionosuuden ylimenevien annettujen tuntien määrä tulisi tunnistaa saatavuus- ja saavutettavuustekijänä ja -kriteerinä.

Eri taiteenaloilla ja niiden opetuksella on toisistaan eroavia ominaispiirteitä. Musiikin koulutuspolku on ajallisesti erityisen pitkä instrumenttiosaamisen vaatiman yksilöllisen motorisen harjaantumisen vuoksi. Musiikin opetusta järjestetään pedagogisesti perusteltuna taiteen perusopetuksesta korkeakoulutasolle sekä yksilö- että ryhmäopetuksena. Taiteenalojen opetuksen ominaispiirteiden kunnioittaminen myös rahoituksessa on edellytys sille, että taiteen perusopetuksen laatu, tulokset ja sen merkitys taiteenalojen koulutusjatkumoiden kivijalkana säilyvät.

13 § Henkilöstö

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

14 § Oppilaaksi ottaminen

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

15 § Oppilailta perittävät maksut

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

16 § Oppilaan osaamisen arviointi ja todistus

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Opetussuunnitelman perusteiden laadinnassa tulee huomioida opintojen arvioinnin tavoitteiden ja kriteereiden korrelaatio opintopistekertymän kanssa. Myös opintojen tunnistamis- ja tunnustamiskäytännöt tulee kuvata yksiselitteisesti.

18 § Tietojensaanti- ja ilmoitusoikeus

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

19 § Koulutuksen arviointi

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

Siirtymäsäännökset (lakiesityksen 22-24 §:t)

Valitse sopivin

Kannatan

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

2. Esityksen sisältämä uusi valtionrahoitusmalli. Mitä mieltä olette työryhmän esityksestä:

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Kannatamme 10 miljoonan euron tasokorotusta taiteen perusopetukselle.

Saatavuustason käsite tulee selkiyttää. Rahoituksen muodostuminen ja sen sisältämät muutokset tulee viestiä toimijoille oikea-aikaisesti ja selkeästi. Mekanismin tosiasialliset vaikutukset koulutuksen järjestäjän rahoitukseen ja toimintaedellytyksiin on saatava tietoon hyvissä ajoin opetuksen jatkuvuuden turvaamiseksi.

20 § Taiteen perusopetuksen opettajan kelpoisuus

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Ehdotamme muutosta pykälän kohtaan 5.

Kohdan 5 sisällyttäminen kelpoisuuteen antaa liian väljän mahdollisuuden valita opettajia. Koulutuksen järjestäjä joutuu arvioimaan opettajiksi hakevien kelpoisuuksia, ja kelpoisuusmäärittely ei olisi yksiselitteistä ja lisäisi hallinnollista taakkaa sekä mahdollisia yhdenvertaisuutta uhkaavia tekijöitä ja selvittämiselvöitteitä mahdollisissa riitatilanteissa. Lakiin ei tule kirjata mahdollisuutta valita tutkinnon ja opettajankoulutuksen suorittamatonta hakijaa tutkinnon ja opettajankoulutuksen suorittaneen hakijan ohitse.

Opettajan pedagogiset opinnot (60 op) tulisi sisällyttää kaikkiin kohtiin (1-4).

Musiikin alalla on ammattikorkeakoulu- ja yliopistokoulutusta sekä korkeakoulutasoista opettajankoulutusta. Korkeakoulutetun henkilöstön saatavuus on parempi kuin muilla taiteenaloilla. Kohta 5 saattaisi heikentää taiteen perusopetuksen musiikin opetushenkilöstön koulutustasoa tulevaisuudessa. Kelpoisuusmäärittelyllä on vaikutusta myös alan korkeakoulutukseen hakeutumiseen ja korkeakoulutettujen työllistymismahdollisuuksiin. Suomalainen musiikkipedagoginen osaaminen ja musiikkioppilaitosjärjestelmä on kansainvälisesti kiinnostava ja arvostettu. Pätevä henkilöstö on tämän koulutusmuodon perusta. Erityisesti lasten ja nuorten opetuksessa myös taidealalla korkeatasoinen pedagoginen osaaminen on tärkeää substanssiosaamisen lisäksi. Kun TPO-opettajan pätevyysvaatimuksissa säilytetään vaatimus pedagogisesta koulutuksesta, se viestii taidealan opiskelijoille, että koulutuksen hankkiminen on kannattavaa.

Mikäli kohta 5 on tarpeen säilyttää muiden taiteenalojen kannalta, ehdotamme, että eri taiteenalojen opettajien kelpoisuudet määritellään asetuksessa toisistaan eriyvästi ja musiikin alalta kohta 5 poistetaan.

4. Ehdotus asetukseksi taiteen perusopetuksesta. Mitä mieltä olette työryhmän ehdotuksesta:

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

Muut kommentit ja huomiot:

Pyydämme, että kommentti aloitetaan viittaamalla työryhmän ehdotuksen lukuun, alakohtaan, kappaleeseen tai pykälään. Jos kommentti ei koske mitään tiettyä esityksen kohtaa, pyydämme, että kommentti aloitetaan sanoilla "Yleinen kommentti"

-

Saarinen Sanna
Musiikkiopisto Juvenalia ry